

Guía docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Sociología de la actividad física y del deporte	Código	620G01015	
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores				
Ciclo	Periodo	Curso	Tipo	Créditos
Grado	1º cuatrimestre	Segundo	Formación Básica	6
Idioma	CastellanoGallego			
Modalidad docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Educación Física e Deportiva			
Coordinador/a	Mosquera Gonzalez, Maria Jose	Correo electrónico	maria.jose.mosquera@udc.es	
Profesorado	Mosquera Gonzalez, Maria Jose	Correo electrónico	maria.jose.mosquera@udc.es	
Web				
Descripción general	<p>A materia pertence ao modulo "Materias básicas da rama de Ciencias Sociais e Xurídicas".</p> <p>Ten como obxectivo introducir aos alumnos no ámbito da Socioloxía do Deporte, para conquistar que sexan capaces de observar, identificar e aplicar na súa actividade profesional á perspectiva sociolóxica.</p> <p>Considerando que non existen outros créditos adicados aos coñecementos da Socioloxía Xeral, é necesario introducir de forma sintética as correntes de pensamento da Socioloxía e os conceptos fundamentais que forman parte do proceso de socialización que se da na sociedade e no deporte. Neste sentido, a primeira orientación do programa é macrosociolóxica, pero tamén se considera o individuo e as súas interaccións dende a perspectiva micro, polo tanto recolle posturas integradoras macro-micro.</p> <p>O descriptor de contido do modulo co que se relaciona a materia, que figura no documento de Grado, é o seguinte: "Bases e perspectiva sociolóxica para a análise socio-cultural da Actividade Física e o Deporte: o deporte como feito social. Cultura deportiva e proceso de socialización: cultura de modernidade e postmodernidade (valores de postmodernidade de resistencia. Postmodernidade de decadencia: violencia). A socialización deportiva en función do xénero. Estructura social da práctica físico-deportiva de ocio e tempo libre: intereses dos grupos sociais e estilos de vida. Fundamentos da recreación e do ocio".</p>			

Competencias del título	
Código	Competencias del título
A1	Comprender los beneficios del deporte como experiencia de ocio para ser capaz de incluir los indicadores fundamentales en la planificación y atender a los mismos en el desarrollo de la práctica de ocio, considerando el género, la edad y la discapacidad, y analizando con enfoque crítico las estrategias de discriminación positiva.
A2	Comprender los procesos históricos de las actividades físico-deportivas y su influencia en la sociedad contemporánea, estudiando el caso de España y Galicia, y la presencia diferenciada de los hombres y de las mujeres.
A3	Conocer y analizar la cultura deportiva y proponer los cambios necesarios, en la propia y en la de las personas con las que trabaja, desde la ética y el juego limpio, las diferencias de género y la visibilidad de los discapacitados.
A7	Promover y evaluar la formación de hábitos de actividad física y deporte a lo largo del ciclo vital, considerando que la edad, el género o la discapacidad son variables que necesitan de la intervención consciente para favorecer la igualdad de oportunidades.
B3	Trabajar en los diferentes contextos de la actividad física y el deporte, de forma autónoma y con iniciativa, aplicando el pensamiento crítico, lógico y creativo.
B5	Comportarse con ética y responsabilidad social como ciudadano.
B7	Gestionar la información.
B12	Conocer los principios éticos necesarios para el correcto ejercicio profesional y actuar de acuerdo con ellos.
B15	Comprender y saber utilizar las importantes posibilidades que la educación física y el deporte tienen para generar hábitos sociales y valores democráticos (coeducación de géneros, respeto a la diversidad social y cultural, cooperación, competición respetuosa, compromiso con el entorno?).
B18	Comprometerse e involucrarse socialmente con su profesión y en concreto, con la situación actual de la actividad física y el deporte en la educación formal; con la gestión del centro educativo; con sus compañeros (trabajo cooperativo) y con aquellos a los que educa.

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	1/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

B19	Ejercer la profesión con responsabilidad, respeto y compromiso.
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.
C6	Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional y ciudadano la importancia del aprendizaje a lo largo de la vida.

Resultados de aprendizaje			
Resultados de aprendizaje	Competencias del título		
Coñecer, comprender e interpretar as características das persoas e os seus contextos socioculturais, co fin de adecuar a súa intervención profesional ás mesmas, garantindo a igualdade de oportunidades no acceso á práctica físico-deportiva.	A1 A3	B3 B5 B7 B12 B15 B18 B19	C4 C7
Comprender e interpretar as expresións do feito social deportivo en cada cultura para poder intervir nos cambios necesarios para a igualdade de oportunidades, a igualdade de xénero e garantir os principios éticos e de xogo limpo.	A1 A3 A7	B5 B12 B15	
Acadar as ferramentas necesarias para construír unha ?mente sociolóxica? sobre o deporte, entendendo éste dende a concepción postmoderna: como un sistema aberto.	A1 A3		
Coñecer as aportacións da Socioloxía do Deporte para o exercicio profesional do Licenciado en Ciencias da Actividad Física e do Deporte.	A1 A3 A7	B3 B5 B12 B15 B19	C4 C6 C7
Elaborar unha visión do deporte como institución social, entendida como moito máis que práctica deportiva.	A1 A3		
Construír unha visión macro da sociedade e do deporte para ser capaz de comprender o mapa de relacións entre os elementos, as funcións de cada un e identificar os procesos onde o profesional da Educación Física pode e debe incidir.	A1 A3	B5 B15 B19	
Ser capaz de observar e identificar o modelo de cultura deportiva da sociedade, de cada deporte, de grupos específicos e de cada persona en particular.	A1 A3 A7	B5 B12	
Coñecer os factores que determinan o nacemento, evolución e desenvolvemento da Socioloxía e a súa vinculación coa sociedade industrial	A2		
Coñecer as ideas principais dos sociólogos clásicos: Comte, Durkheim, Weber e Marx, así como a aplicación das súas ideas ao ámbito do deporte.	A3		
Comprender que o nacemento do Deporte Moderno é un fenómeno ?paralelo? ao nacemento da Socioloxía, e detectar as influencias que reciben da revolución industrial.	A2		
Expoñer as principais correntes de pensamento da Socioloxía e a súa aplicación ao mundo do deporte.	A2		
Comprender os antecedentes, nacemento e desenvolvemento da Socioloxía do Deporte a nivel nacional e internacional.	A3		
Coñecer e diferenciar a cultura deportiva na modernidade e na postmodernidade, e a orientación de decadencia e de resistencia. Saber intervir para transmitir unha cultura de postmodernidade de resistencia	A1 A3 A7	B3 B5 B12 B15 B19	C7
Comprender as consecuencias da cultura deportiva da postmodernidade de decadencia nas situacións de violencia e acoso escolar a alumnos e profesores.	A3 A7	B5 B12 B15	

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTwHl133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	2/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTwHl133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Comprender os procesos de construción da cultura de xénero e a súa influencia nas maneiras de relacionarse e comportarse no deporte homes e mulleres. Saber intervir para modificar os modelos tradicionais de xénero	A1 A3 A7	B5 B12 B15	
Coñecer, e controlar na intervención profesional, as variables socio-demográficas que determinan a práctica deportiva da sociedade española, a súa evolución e cambios, que xeneran o paso de un sistema pechado (moderno) a un sistema aberto (postmodernos).	A1 A3 A7	B5 B12 B15 B19	
Comprender a relación práctica deportiva-estilos de vida.			
Coñecer o significado e principios da recreación deportiva para diseñar unha intervención máis recreativa que deportivizada.	A1 A3 A7	B5 B12 B19	
Coñecer, saber identificar e desenvolver as características, cualidades e actitudes axeitadas propias do perfil profesional do animador deportivo.	A1 A3 A7	B5 B19	

Contenidos	
Tema	Subtema
BLOQUE I. O nacemento da Socioloxía, o nacemento do Deporte Moderno: dous procesos vencellados á sociedade industrial	
Tema 1. O nacemento da Socioloxía como disciplina científica.	1.1. Factores que determinan o nacemento da Socioloxía. 1.2. Os sociólogos clásicos. As súas ideas e a súa proxección no ámbito do deporte. 1.3. As principais correntes de pensamento en Socioloxía. 1.4. A sociedade e os seus conceptos: Estado, institucións, cultura, socialización, valores, normas, conciencia individual, conciencia colectiva, consenso, conflito, grupos de presión e cambio social.
Tema 2. O nacemento do Deporte Moderno.	2.1. O deporte e a sociedade industrial: os procesos de transformación na Inglaterra do século XIX.
BLOQUE II. Nacemento e desenvolvemento da Socioloxía do Deporte. Tema 3. A Socioloxía do Deporte en España.	
BLOQUE III. Cultura deportiva e socialización nas sociedades postmodernas. Tema 4. Cultura deportiva e valores: sociedades modernas e postmodernas. Tema 5. A cultura deportiva da sociedade actual de postmodernidade.	
	5.1. A postmodernidad de decadencia. 5.2. A postmodernidad de resistencia. 5.3. A Educación Física na postmodernidad: orientacións de decadencia e de resistencia. 5.3.1. A violencia e o acoso escolar
Tema 6. A socialización deportiva en función do xénero nas sociedades de postmodernidade.	
	6.1. Conceptos fundamentais: sexo, xénero, estereotipo, roles hexemónicos, estatus, sexismo, feminismo e machismo. 6.2. A igualdade de oportunidades.

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	3/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

BLOQUE IV. A estrutura social da práctica físico-deportiva como actividade de lecer e tempo libre nas sociedades de postmodernidade. Tema 7. O cambio social e a súa incidencia na transformación estrutural do deporte: a evolución da práctica deportiva como actividade de ocio. O paso de un sistema pechado a un sistema aberto.	
	7.1. Os deportes máis practicados e a súa frecuencia. 7.2. A dimensión subxectiva da práctica deportiva. 7.3. A aparición dos novos deportes da postmodernidade: deportes na natureza e ?deportes de risco?.
Tema 8. Lecer, deporte e recreación.	
	8.1. O Ciclo de vida e as prácticas de ocio e deporte: estilos de vida. 8.2. A recreación: concepto, tipos e principios. 8.3. Perfil profesional do animador deportivo: funcións, modelos, erros e actitudes.

Planificación				
Metodoloxías / pruebas	Competencias	Horas presenciales	Horas no presenciales / traballo autónomo	Horas totales
Taller	A2 A1 A3 A7 B5 B12 B15 B19 C4 C7	20	36	56
Prueba mixta	B7 C6	2	5.8	7.8
Sesión magistral	A2 A1 A3 A7 B3 B5 B12 B15 B18 B19 C4 C6 C7	20	38	58
Análisis de fontes documentales	B7 C6	8	12	20
Atención personalizada		7.5	0	7.5

(*)Los datos que aparecen en la tabla de planificación són de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de los alumnos

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	4/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Taller	<p>* A través desta metodoloxía se propoñen EXAMENES PARCIAIS e as "PRÁCTICAS DE AULA".</p> <p>* EXAMENES PARCIAIS: Ao longo do cuatrimestre vanse facer varios exames de preguntas de V-F e/ou de preguntas tipo test, nos que tamén se van a incluír preguntas sobre as prácticas que a continuación se indican. Ter todo-los exames aprobados ten un valor de 2 puntos.</p> <p>* "RELACIÓN DE PRÁCTICAS": teñen un valor de 2 puntos.</p> <p>Relación de prácticas para realizar ao longo do cuatrimestre: aínda que se poden introducir modificacións en función de acontecementos, datas significativas, conferencias na Facultade, etc.</p> <p>PRACTICA 0.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Criterios para as citas bibliográficas - RUC (Repositorio da Universidade da Coruña): http://ruc.udc.es/dspace/ <p>1. Obxectivo da Socioloxía do Deporte e da asigantura dende a perspectiva do profesional da E.F.(Concepto de cultura de Durkheim).</p> <p>1.1. Entrevista sobre o estereotipo do profesional da E.F. (perspectiva micro e despois macro)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarefa: Preguntar a 3 persoas: alumnos de secundaria, usuarios de ximnasios, alumnos de outras Facultades, traballadores de diferentes ámbitos, etc. (Perspectiva micro-macro). - Pregunta a realizar: ¿Qué opinión ten do profesional da E.F?: anotar opinión literal. - Conclusión: a través da posta en común das respostas recollidas polos alumnos: Concretar o estereotipo (aproximación) do profesional de E.F. que ten a sociedade. <p>1.2. Entrevista: opinión que teñen os alumnos de secundaria da asignatura de E.F. (perspectiva micro e despois macro)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarefa: Pregunta a 3 alumnos: recoller opinión literal. - Pregunta: "O que che gusta e o que non che gusta da asignatura de E.F.": - Posta en común. <p>1.2. PRÁCTICA DEPORTIVA POR XÉNERO NA SOCIEDADE ESPAÑOLA (perspectiva macro).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarea: Consultar a "Enquisa de Hábitos Deportivos en España 2010" do CIS-CSD na web do CSD. - Recoller % de práctica en función do xénero. <p>2. Exemplos de investigación (sociolóxicos) nos tres paradigmas que poderías levar a cabo como profesional da E.F. e desenvolver como TFG.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consultar a web da AEISAD (Asociación Española de Investigación Social Aplicada al Deporte) para recoller ideas. - Elixe 2 títulos das comunicacións recollidas nos libros de actas dos congresos da AEISAD que reflexen os temas que te gustaría traballar. <p>3. Maneiras de obrar, pensar e sentir dos homes. Cultura de xénero: tarefas domésticas, deporte, fútbol e relacións afectivas. (Perspectiva macro).</p> <p>4. Maneiras de obrar, pensar e sentir das mulleres. Cultura de xénero: tarefas domésticas, deporte, fútbol e relacións afectivas. (Perspectiva macro).</p> <p>4.1. Visualiza el video y busca relaciones con la práctica. Conclusión del video. https://www.youtube.com/watch?v=ECmW5ctnTfg</p> <p>5. Modelos de familia da postmodernidade: de Decadencia e de Resistencia (perspectiva macro). Concretar en cada modelo a cultura deportiva que transmiten utilizando a estrutura dos indicadores que parecen no libro de "No</p>
--------	---

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	5/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

violencia" de nais e pais.

- Escribe un modelo nunha carilla do folio e o outro modelo na outra carilla.

5.1. Relaciona o seguinte vídeo con: modelos de familia, socialización, cultura, normas, valores, etc.

<http://www.youtube.com/watch?v=Efc0p0GASFY>

6. Xerarquía de valores: personal, do grupo clase, do deporte e da sociedade actual. Indicar un exemplo de "maneiras de obrar" para cada valor. (Perspectiva micro-macro)

7. Xerarquía de valores dende a postmodernidade de resistencia. Indicar un exemplo de conduta para cada valor. (Perspectiva macro).

8. Mapa conceptual da sociedade. (Perspectiva macro)

- Aplicar o mapa da sociedade á Facultade.

- Identificar onde está o profesional da E.F., as súas funcións.

- O profesional de E.F. como axente de cambio social e como grupo de presión.

9. Nacemento do Deporte Moderno.

9.1. Ámbitos nos que interven a sociedade moderna para conseguir que as actividades recreativas se transformen en deportes. Texto Mandell.

9.2. Ámbitos nos que debe intervir un Técnico Deportivo Municipal, na actualidade, para transformar un xogo popular en deporte.

9.3. Ámbitos-Variables que se poden utilizar para realizar Estratexias de Discriminación Positiva (EDP) na aula de E.F. Conexión coa práctica 26.

10. Identifica os conceptos da asignatura que están presentes na seguinte frase e que sirven para explicala: "O campo de xogo é un auténtico medio educativo". Explica a relación de cada concepto coa frase.

11.- Características do Deporte Moderno e Postmoderno. Establece as semellanzas e diferenzas.

12. Postmodernidade de decadencia ou de resistencia. Elix unha das tendencias e elabora o mapa conceptual utilizando os indicadores-características que a definen. (Macro).

13. Concretar a Ética a través de frases que utilizarías para explicarlle o concepto os teus alumnos. Non sirven definicións académicas ou do dicionario.

14. Áreas de investigación da Socioloxía do Deporte en España: indica un exemplo de investigación en cada unha das áreas.

15. Responder ao "Código da Noviolencia" como profesional da E.F. e explica os motivos de desacordo.

15.1. Relaciona o seguinte vídeo co Código da "Noviolencia"

<http://www.sport.es/es/noticias/futbol/nino-anos-separa-entrenador-arbitro-medio-partido-2390577>

16. Utiliza o "Código da Nonviolencia" como planilla de observación: dun compañeiro, profesor de E.F. entrenador, xogador, etc. Sinala as frases coas que pensas que estaría de acordo e en desacordo.

17. "Código da Nonviolencia". Indica as frases coas que estás de acordo pero que non levas a cabo.

17.1. Explica o que é a "dobte moral". Identifica os conceptos sociolóxicos que están presentes e elabora unha

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==	Estado	Data e hora	
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09	
Observacións		Páxina	6/23	
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==			
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).			

explicación con eles.

17.2. Os "dilemas morais" como estratexia para traballar a ética e a moral. Aplica un dilema moral a un grupo de compañeiros e resume as posturas.

18. Como profesor/entrenador, elabora unha norma para cada subcategoría do ?Código da Nonviolencia?.

19. Acoso escolar. Programa "Vía V"; Cómo evitar el acoso escolar (cap.413- parte 2- 19/11).

- Tarefa: Tomar apuntes do contido do vídeo para facer unha posta en común en clase: datos, %, conceptos, argumentos, etc.

http://www.vtelevision.es/informativos/viav/2012/11/20/0031_6_159104.htm?utm_source=buscador&utm_medium=buscador

20. GEXAFD: Grupo de Estudios de Xénero, Actividade Física e Deporte.

<http://www.udc.es/mulleredeporte/actividades.html?language=en>

- Consulta a comunicación presentada ás II Xornadas de Innovación en xénero. Docencia e Investigación (Universidade de Vigo): "Deseño dunha estratexia educativa de xénero na Facultade de ciencias do Deporte e a E.F. da Universidade da Coruña: o GEXAFD".

- Relaciona o GEXAFD co "mapa conceptual da sociedade" explicando as funcións que desempeña.

21. Sinala frases, comentarios, actitudes, imáxes, situacións da vida cotiá que reflexen sexismo e machismo. Na sociedade, na publicidade, no deporte (en prensa, radio ou TV) e na Facultade.

22. Igualdade de oportunidades dende a perspectiva do xénero. Identifica as tendencias explicadas na 'Guía de Nonviolencia para docentes' e explica os argumentos a favor/en contra de cada unha das posturas.

23. Igualdade de oportunidades: "Ellas también juegan"

<http://ellastambienjuegan.wordpress.com/about/>

<https://es-es.facebook.com/pages/Ellas-tambi%C3%A9n-juegan/184029134983885>

- Tarefas: facer seguimento

- De quen é a iniciativa e de donde parte.

- Recoller noticias: deportes, noticias, equipos, deportistas, etc. para posta en común.

- ¿Pode considerarse como unha EDP?

24. "Asociación de Hombres por la Igualdad de Género"; AHIGE. <http://www.ahige.org/principiosbasicos.html>

<http://www.ahige.org/ganamosconlaigualdad.html>

<http://www.ahige.org/decalogo.html>

- Identifica nos seus principios básicos/decalogo os conceptos sociolóxicos que son propios da asignatura.

- Sinala as actividades que organizan e que ti tamen poderías organizar ou nas que poderías participar como profesional da E.F.

25. Homes rompendo estereotipos de xénero no deporte. RETOMA A IDEA DOS POSTERS DA ASIGNATURA DE TEORÍA E HISTORIA.

<http://www.ahige.org/referentessociales.html>

- Por grupos, elaborar un poster dun home que racha cos estereotipos de xénero no deporte.

- Incluir os seguintes datos: datos de identificación, modalidade deportiva, traxectoria, fotografía e fontes de consulta (libros, webs, tv, etc.)

26. Escribe unha estratexia de dicriminación positiva (EDP) dende o punto de vista do xénero para cada un dos ámbios propostos na práctica 9: espacio (dónde), tempo (cánto), actividades (a qué), xogo-reglas (cómo), materiais (con qué),

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWhI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	7/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWhI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

mentalidade (cultura). Engadindo: linguaxe e avaliación.

27. Ventaxas/desventaxas da EDP: ¿pasar obrigatoriamente ás mulleres antes de tirar a marcar?. A Guía de nonviolencia para docentes facilita argumentos, engade outras consideracións.

28. Discute a idoneidade da seguinte estratexia: ¿Utilizar o exercicio físico como castigo no ámbito da E.F e o deporte?.

29. Explica a seguinte frase utilizando conceptos sociolóxicos: "...as pelexas e motes que se poñen son cousas de nenos, non hai que facerlles caso, hai que deixar que eles resolvan as súas cousas".

30. "Plan Integral para la actividad física y el deporte"

<http://www.csd.gob.es/csd/estaticos/plan-integral/LIBRO-PLAN-AD.pdf>

- Obxetivos.

- Organismos implicados.

- Destinatarios.

- Recomendaciones para o profesional da E.F.

31. Significado do deporte para homes e mulleres. Modernidade ou postmodernidade. Competición ou recreación. ¿Estas diferencias as debe ter en conta o profesional da E.F. para orientar o seu traballo?

32. Características, cualidades dun bo profesional: profesor de E.F ou entrenador-monitor. Concretar a partir dos indicadores da Postmodernidades de Resistencia e engadir outros.

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	8/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Prueba mixta	<p>PROBA MIXTA.</p> <p>* Refírese ao EXAMEN FINAL. (Ver apartado de "AVALIACIÓN")</p> <p>* Ten un valor de 6 puntos</p>
Sesión magistral	<p>SESIÓN MAXISTRAL.</p> <p>Traballaranse os contidos que forman o marco teórico a través de exposicións orais con soporte audiovisuais, debates dirixidos, etc. Realizaranse para cada tema as "Prácticas de Aula" correspondentes.</p>
Análisis de fontes documentales	<p>Formará parte do traballo que teñan que realizar os alumnos para levar a cabo as "Prácticas de Aula". Estas tarefas poden ser tanto a consulta bibliográfica como a visualización de vídeos, películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos legislativos, etc.</p>

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Taller	<p>O alumno realizará as "Prácticas de Aula" e as dudas que poda ter resolverá na aula e tamen na hora de tutoría establecida no horario.</p> <p>As outras horas de tutoría para atención personalizada serán publicadas polo centro e tamén indicaránse na porta do despacho.</p> <p>* Despois de cada examen se fará una tutoría colectiva, na hora marcada no horario oficial, para responder as preguntas do examen en voz alta e resolver dúbidas. Tal como indica a normativa académica, non hai opción de ensinar os parciais a todo o alumnado. Ademais dos argumentos legais están as razóns de xestión do tempo: si se fan 4 exámenes é inviable ensinar 400 exámenes en 4 meses.</p> <p>* De todas formas, como sempre se fixo, os alumnos con máis dificultades na materia para aprobar serán atendidos en tutoría individual no despacho da profesora, sempre que existan motivos obxectivos que expliquen as dificultades para aprobar.</p>

Evaluación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Calificación

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	9/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Prueba mixta	B7 C6	<p>EXAMEN FINAL DE CUATRIMESTRE.</p> <p>VALOR DO EXAMEN:</p> <p>* 6 puntos sobre 10</p> <p>TIPOS DE PREGUNTAS:</p> <p>Consta de tres partes. Coa calificación de cada unha se fai a media para a nota final (sempre que cada unha das partes esté aprobada).</p> <p>* Proba de resposta múltiple. Consta de un test de 20-25 preguntas. Cada pregunta vale 1 punto, e de cada 3 preguntas mal se desconta 1 punto. Hay que responder correctamente á metade das preguntas para acadar o aprobado nesta parte.</p> <p>* Proba de V-F: o criterio de corrección é acertos menos erros. Para aprobar esta parte hai que responder correctamente á metade das preguntas.</p> <p>* Proba de preguntas abertas: non se desconta si as respostas son incorrectas, pero se valora a calidade da redacción e a claridade de ideas. Para aprobar esta parte hai que acadar a metade da puntuación total desta parte.</p>	60
--------------	-------	--	----

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	10/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Taller	A2 A1 A3 A7 B5 B12 B15 B19 C4 C7	<p>O obradoiro refírese ás PRACTICAS DE AULA e os EXAMENES PARCIAIS.</p> <p>Lembrase ós alumnos que na planificación da asignatura, para estas actividades se considera necesario invertir aprox. 90 horas non presenciais/traballo autónomo do alumno</p> <p>1.-PRÁCTICAS:</p> <p>* VALOR DAS PRÁCTICAS: 2 puntos dos 10 puntos cos que se califica a materia. Se cuñan as practicas que o alumno trae feitas da casa. Como excepción, se pode facer algunha na aula e ser cuñada.</p> <p>* O OBXECTIVO: a precisión na resposta. Non se trata de escribir moito, se trata de buscar a mellor resposta no menor espazo posible. As prácticas sirven para traballar os conceptos da materia e para saber aplicar esos conceptos o traballo do profesional da E.F.</p> <p>* EXTENSIÓN: Unha carilla de folio é o espazo máximo que deberá ocupar unha práctica, pero para algunhas será suficiente media carilla. Pode haber algunha que precisará de maior espazo, se indicará na aula.</p> <p>* RELACIÓN DE PRÁCTICAS: O alumno debe saber facer todas as prácticas que están indicadas no apartado 5. "Metodoloxías" pois serán posibles preguntas do examen final e tamen dos exames parciais.</p> <p>* AS PRACTICAS SE RECOLLEN A FINAL DE CURSO E SE CONTABILIZAN AS QUE ESTÁN CUÑADAS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O alumno debe facelas na casa, como entrenamento para os exames parciais e para o examen final do cuatrimestre. - Na clase de grupo reducido o alumno debe preguntar as dúbidas. - As "Titorías da asignatura" se planifican especialmente para resolver as dúbidas das "Prácticas", aínda que tamen as dos contidos. <p>2.-EXAMENES PARCIAIS</p> <p>* Vanse facer exames-parciais de cada bloque temático, no que tamen se inclúen preguntas sobre as prácticas que corresponda, co obxectivo de saber si o alumno é capaz de aplicar os conceptos á realidade profesional.</p> <p>* O alumno que teña todos os exames parciais aprobados terá 2 puntos dos 10 puntos sobre os que se califica a asignatura.</p> <p>* Os exames parciais con calificación de notable ou sobresaínte: por cada un se engadirá 0,25 para redondear a nota final do cuatrimestre.</p> <p>* As calificacións dos exámenes parciais se comunican na aula, no día que se traballa cos grupos pequenos co obxectivo de coñecer os alumnos e coñecer tanto os que podan ter dificultades como os que non as teñen. Posteriormente as calificacións se suben a moddle.</p> <p>* Despois de cada examen se fará una titoría colectiva, na hora marcada no horario</p>
--------	-------------------------------------	---

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	11/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

oficial, para responder as preguntas do examen en voz alta e resolver dúbidas. Tal como indica a normativa académica, non hai obriga de ensinar os parciais a todo o alumnado. Ademais dos argumentos legais están as razóns de xestión do tempo: si se fan 4 exámenes a 100 alumnos é inviable dar a opción de ensinar 400 exámenes en 4 meses.

* De todas formas, como sempre se fixo, os alumnos con máis dificultades na materia para aprobar serán atendidos en tutoría individual no despacho da profesora, sempre que o suspenso debido ás dificultades persoais do alumno e non a: non vir a clase, non elaborar os propios apuntes, non estudar o suficiente, etc.

OBXECTIVOS XERAIS das PRÁCTICAS E EXAMENES PARCIAIS:

* Que o alumno comence a comprender e a estudar o contido da materia dende os primeiros días de clase.

* Ser capaz de facer reflexións e elaboracións conceptuais propias a partir dos contidos. Non se trata de memorizar para facer os exames. Non se trata de copiar o que aparece nos materiais da asignatura para elaborar respostas para as prácticas.

* Traballar a síntesis e a elaboración propia nas respostas das prácticas, de cara ao examen parcial e final.

* Ser capaz de aplicar os coñecementos ó traballo do profesional da E.F.

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	12/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	13/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

1.- AVALIACIÓN DA ASIGNATURA: REALIZASE SOBRE 10 PUNTOS. O EXAMEN FINAL VALE 6 PUNTOS, OS EXAMENES PARCIAIS VALEN 2 PUNTOS E AS PRACTICAS DE AULA VALEN 2 PUNTOS

***EXAMENES PARCIAIS:VALEN 2 PUNTOS

- SI O ALUMNO TEN APROBADOS O 100% DOS EXAMENES REALIZADOS CONSEGUE OS 2 PUNTOS.
- SI TEN APROBADOS MENOS EXAMENES CONSEGUE A PUNTUACIÓN PROPORCIONAL.
- O ALUMNO QUE NON FAGA OS EXAMENES PARCIAIS OU QUE NON OS TEÑA APROBADOS PERDE OS 2 PUNTOS DO TOTAL DE 10.
- OS EXAMENES PARCIAIS SE REVISAN NA TITORIA COLECTIVA: CADA ALUMNO RESPONDE A UNHA PREGUNTA, PERO NON SE ENTREGAN OS EXAMENES A CADA ALUMNO

***PRACTICAS DE AULA: VALEN 2 PUNTOS

- O ALUMNADO DEBE TRAER A PRACTICA FEITA, E SI TEN DÚBIDAS DEBE TRAE LAS ANOTADAS PARA PREGUNTAR. - NON SE ACEPTAN PRACTICAS SIN FACER DECINDO QUE NON SE SABE COMO FACELAS.

***A PROBA MIXTA-EXAMEN FINAL CUATRIMESTRE:TEN UN VALOR DE 6 PUNTOS

- AÍNDA QUE UN ALUMNO APROBE O EXAMEN PODE NON APROBAR A ASIGNATURA SI NON TEN OS PUNTOS DOS EXAMENES PARCIAIS APROBADOS (2 PUNTOS)E DAS PRÁCTICAS DE AULA (2 PUNTOS).
- PARA APROBAR O EXAMEN É NECESARIO TER APROBADAS AS TRES PARTES DO EXAMEN. Con algunha parte do examen suspensa non se fará media para poñer a nota final.
- SI O ALUMNADO ESTÁ SUSPENSO DEBE REPETIR TODO O EXAMEN, AS TRES PARTES. NON SE GARDAN AS PARTES QUE TEÑA APROBADAS.

2.- TRABALLOS VOLUNTARIOS.

- Experiencia de Aprendizaxe e Servizo: Participación na mesa informativa sobre "Xénero, feminismo, violencia e deporte" que se colocará nos IES de Oleiros que o desexen nas datas próximas ao 25 de novembro (Día Internacional para a eliminación da violencia contra a muller) e o 8 de marzo (Día da Muller traballadora). Obxectivo: falar co alumnado e profesorado que se achegue e repartir frases para aclarar conceptos.
- Os sonidos do deporte": grabar o sonido dun entreno, dunha actividade nun gimnasio, nas gradas dun partido, etc.

A calificación do traballo fará media coa nota acadada no examen final+prácticas+parciais.

3.- OS ALUMNOS SUSPENSO DO CURSO 2014-2015 PERO QUE TEÑAN PUNTUACIÓN DE PRACTICAS E EXAMENES PARCIAIS SE LLES GARDAN AS PUNTUACIÓNS PARA O CURSO 2015-2016, E SÓ DEBEN FACER O EXAMEN FINAL DE CUATRIMESTRE.

4.-INFORMACIÓN PARA O ALUMNADO SUSPENSO,

- OS QUE NON TEÑEN APROBADAS AS 3 PARTES DO EXAMEN FINAL. A calificación que lles aparecerá na acta será a puntuación máis baixa acadada na parte do examen suspensa, dado que esa parte é a que determina o suspenso.

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fwUNiTwhI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	14/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fwUNiTwhI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

- OS QUE TEÑEN O EXAMEN APROBADO PERO NON APROBAN POR NON TER PRACTICAS NIN EXAMENES PARCIAIS: Dado que o examen vale 6 puntos se traduce a nota acadada no examen a esa puntuación.

5.-CALIFICACIÓN DE XUÑO E XULLO

Si un alumno está suspenso en unha das oportunidades, xuño, e en xullo ten NP no seu expediente constará como SUSPENSO.

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==	Estado	Data e hora	
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09	
Observacións		Páxina	15/23	
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==			
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).			

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	16/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Básica

- Aldaz, J. et al. (2013). Responsabilidad social. Ética y deporte.. Madrid: Ibersaf Industrial-AEISAD
- ALFARO GANDARILLAS, Élida.; BENGOCHE BARTOLOMÉ, Mercedes; VÁZQUEZ GÓMEZ, Benilde (2011). Hablamos de Deporte: en femenino y en masculino. . Madrid: Consejo Superior de Deporte
- Arce, C. y De Francisco, C. (2008). A realidade da práctica deportiva en Galicia. . Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela-Consellería de Cultura e Deporte. Xunt
- Ballesteros (1989). Postmodernidad: decadencia o resistencia. Madrid, Tecnos
- Fundación Real Madrid (2011). Por una educación real. Valores y Deporte. La alineación de los valores. Cuaderno del alumnado. Cuaderno del profesorado. . Madrid: Ediciones Gráficas Fundación Real Madrid
- Elías, N. y Dunning,E (1986). Deporte y ocio en el proceso de civilización. Madrid: FCE
- Gambau i Pinasa, V. et al. (2008). Comunicación y deporte. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- García Ferrando, M. (2006). "Veinticinco años de análisis de comportamiento deportivo de la población española (1980-2005)". Revista Internacional de Sociología nº 44, mayo-agosto, pp15-38
- García Ferrando, M. (Coord) (1993). Pensar nuestra sociedad. Fundamentos de sociología. Valencia: Tirant lo Blanch
- García Ferrando, M.; Puiz Barata, N. y Lagardera Otero, F. (Comp) (2009). Sociología del Deporte. Madrid: Alianza Editorial. 3ª edición
- García Ferrando, M. (2006). Postmodernidad y deporte. Entre la individualización y la masificación. Encuesta sobre hábitos deportivos de los españoles 2005. . Madrid: Consejo Superior de Deportes-Centro de Investigaciones Sociológicas.
- Giner, S., Lamo de Espinosa, E. y Torres, C. (Eds) (1998)). Diccionario de Sociología. Madrid: Alianza Editorial
- Inglehart, R (1998). Modernización y posmodernización. El cambio cultural, económico y político en 43 sociedades. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas
- Latiesa Rodriguez, M. et al. (2001). Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- López Villar, C. y Fernández Villarino, Mª A. (2008). A realidade físico deportiva das mulleres en Galicia. A Coruña:Xunta de Galicia
- Martínez del Castillo, J. (Comp) (1998). Deporte y calidad de vida. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- Mosquera, Mª J. y Puig, N. (2003). "Sociología de la actividad física y el deporte en España" en Dosil, J. (ED): Ciencias de la actividad física y del deporte. . Madrid: Síntesis
- Moscoso Sánchez, D. (2006). "La sociología del deporte en España. Estado de la cuestión". Revista de Sociología, nº 44, pp 177-221
- Martín Horcajo, M. (2006). "Contribución del feminismo de la diferencia sexual a los análisis de género en el deporte". Revista de Sociología nº 44, pp. 11-131
- Mosquera, Mª J.; Gambau, V; Sánchez, R. y Pujadas, X. (Comp) (2003). Deporte y postmodernidad. Madrid: Librerías deportivas Esteban Sanz_AEISAD. nº 6
- Mandell, R. (1986). Historia cultural del deporte. Barcelona: Bellaterra.
- Mosquera, González, Mª J. et al. (2003). Deporte y Postmodernidad. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- Mosquera, Mª J. y Puig, N (2003). "Sociología de la actividad física y el deporte en España" en Dosil (Coord): Ciencias de la Actividad Física y el Deporte. Madrid: Síntesis
- Mosquera González, Mª J. (2004). No violencia en el deporte y en la vida. Guía para docentes y personas interesadas. Guía para madres y padres y Guía para escolares y personas curiosas.. A Coruña: Dirección Xeral para o Deporte, Consellería de Familia, Xuventude, Deporte e Voluntariado.
- Mosquera González, Mª J. (2012). I, II, II e IV Ciclo de Conferencias de Xénero, Actividade Física e Deporte 2009-2010. A Coruña: Universidade da Coruña <http://ruc.udc.es/handle/2183/9053>
- Mosquera, Mª J. y Rodicio, Mª L (2013). ?Hábitos deportivos de los estudiantes de la Facultad de Ciencias del Deporte y la Educación Física de la Universidad da Coruña (1992-2012): la influencia de los cambios de la sociedad española?. XI C. Madrid. Disponible en: <http://www.fes-web.org/uploads/files/modules/congress/11/papers/1842.doc>.
- Mosquera González, Mª J. (2014). ¿Las mujeres no hacen deporte porque no quieren? ¿Los hombres practican el

17/23

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	17/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTwHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

deporte que quieren? El género como variable de análisis de la práctica deportiva de las mujeres y de los hombres. en Mosquer. A Coruña: Universidade da Coruña

- Monteagudo, Mª J. y Puig, N. (Ed) (2004). Ocio y deporte. Un análisis multidisciplinar. Universidad de Deusto: Instituto de Estudios de Ocio
- Picó, J. (1999). Cultura y modernidad. Seducciones y desengaños de la cultura moderna. . Madrid: Alianza Editorial
- Ritzer, G (1993). Teoría sociológica clásica. Madrid: McGraw-Hill
- Ritzer, G. (1993). Teoría sociológica contemporánea. Masdríd: McGraw-Hill
- Sanmartín, J. (Coord) (2004). El laberinto de la violencia. Causas, tipos y efectos.. Barcelona: Centro Reina Sofía para el estudio de la violencia_Ariel
- Sánchez Martín (2011). Transformación deportiva: nuevos hábitos ciudadanos y posmodernidad urbana, 1982-2010" en Pujadas, X. (coord.): Atletas y ciudadanos. Historia social del deporte en España. . Madrid: Alianza Editorial
- Vilanova, A. et al. (2009). Deporte, salud y medio ambiente. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- ALFARO GANDARILLAS, Élida.; BENGOCHE BARTOLOMÉ, Mercedes; VÁZQUEZ GÓMEZ, Benilde (2011): Hablamos de Deporte: en femenino y en masculino. Madrid: Consejo Superior de Deportes. Disponible en:<https://sede.educacion.gob.es>
- COMAS, D. (Coord): Jóvenes y estilos de vida. Valores y riesgo en los jóvenes urbanos. Madrid: FAD-INJUVE. Disponible en: <http://www.injuve.es/observatorio/economia-consumo-y-estilos-de-vida/jovenes-y-estilos-de-vida-valores-y-riesgos-en-los-jovenes-urbanos-fad>"
- CONSEJO SUPERIOR DE DEPORTES, SUBDIRECCIÓN GENERAL DE PROMOCIÓN DEPORTIVA Y DEPORTE PARALIMPICO, FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE MUNICIPIOS Y PROVINCIAS (2011): Guía para la incorporación de la perspectiva de género a la gestión deportiva local. Madrid: Consejo Superior de Deportes. Disponible en: <https://sede.educacion.gob.es>
- EUROBAROMETRO DEPORTE Y ACTIVIDAD FISICA 2014. Disponible en: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_412_en.pdf"
- FERNÁNDEZ GARCÍA, Emilia (2010): Guía PAFIC para la promoción de la actividad física en chicas. Consejo Superior de Deportes- Ministerio de Igualdad. Instituto de la mujer-Consejo Superior de Deportes. Presidencia de Gobierno. Disponible en: <https://sede.educacion.gob.es>
- GARCÍA FERRANDO, M. Y LLOPIS GOIG, R. (2011). Encuesta sobre los hábitos deportivos en España. Ideal democrático y bienestar social. Madrid, Consejo Superior de Deportes-Centro de Investigaciones Sociológicas. Disponible en: <http://www.csd.gob.es>
- JAVALOY, f. (2007): Bienestar y felicidad de la juventud española. Madrid: INJUVE. Disponible en: <http://www.injuve.es/observatorio/economia-consumo-y-estilos-de-vida/bienestar-y-felicidad-de-la-juventud-espanola>
- LÓPEZ DÍEZ, Pilar. (2011): Deporte y mujeres en los medios de comunicación: sugerencias y recomendaciones. Madrid: Consejo Superior de Deportes. Disponible en: "<https://sede.educacion.gob.es>
- MOSQUERA GONZÁLEZ, Mª J. (2012): I Ciclo de Conferencias: Xénero, Actividade Física e Deporte: 2009-2010. Coruña: Universidade da Coruña.
- MOSQUERA GONZÁLEZ, Mª J. (2012): II Ciclo de Conferencias: Xénero, Actividade Física e Deporte: 2010-2011.
- MOSQUERA GONZÁLEZ, Mª J. (2013): III Ciclo de Conferencias: Xénero, Actividade Física e Deporte: 2011-2012. Coruña: Universidade da Coruña.
- MOSQUERA GONZÁLEZ, Mª J. y RODICIO GARCÍA, Mª L. (2013): ?Hábitos deportivos de los estudiantes de la Facultad de Ciencias del Deporte y la Educación Física de la Universidad da Coruña (1992-2012): la influencia de los cambios de la sociedad española?. XI Congreso Español de Sociología ?Crisis y cambio. Propuestas desde la sociología. Madrid. Disponible en: <http://www.fes-web.org/uploads/files/modules/congress/11/papers/1842.doc>.
- OBSERVATORIO INJUVE (2010): Tiempo medio disponible: actividades a realizar. Disponible en: <http://www.injuve.es/observatorio/ocio-y-tiempo-libre/tiempo-medio-disponible-actividades-a-realizar>
- OBSERVATORIO INJUVE (2010): Entorno familiar. Relaciones de pareja. <http://www.injuve.es/observatorio/familia-pareja-e-igualdad-de-genero/entorno-familiar-relaciones-de-pareja>
- OBSERVATORIO INJUVE (2008): Jóvenes e igualdad de género. Disponible en: <http://www.injuve.es/observatorio/familia-pareja-e-igualdad-de-genero/jovenes-e-igualdad-de-genero>
- Fernández-Llebrez González, F. (2012): Cambios y persistencia de la igualdad de género de los y las jóvenes en España(1990-2010). Madrid: INJUVE. Disponible: <http://www.injuve.es/observatorio/familia-pareja-e-igualdad-de-genero/cambios-y-persistencias-en-la-igualdad-de-gen-ero-de-los-y-las-jovenes-en-espana>
- OFICINA DE IGUALDADE DE XÉNERO DA UDC (2012): Informe sobre o

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWhI133QQ==	Estado	Asinado	Data e hora	24/10/2023 13:17:09
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro				
Observacións					
Uri De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWhI133QQ==				
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).				

diagnóstico de igualdade 2012. Disponible en:

http://www.udc.es/arquivos/sites/udc/sociedade/igualdade/oficina/diagnostico_igualdade_Imprimir.pdf SÁNCHEZ

BELLO, Ana E IGLESIAS

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora	
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09	
Observacións		Páxina	19/23	
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==			
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).			

Complementaria	
Recomendaciones	
Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente	
Pedagogía de la actividad física y del deporte/620G01001	
Teoría e historia de la actividad física y del deporte/620G01003	
Juegos y recreación deportiva/620G01005	
Psicología de la actividad física y del deporte/620G01011	
Metodología de investigación en actividad física y deporte/620G01021	
Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente	
Psicología de la actividad física y del deporte/620G01011	
Asignaturas que continúan el temario	
Pedagogía de la actividad física y del deporte/620G01001	
Teoría e historia de la actividad física y del deporte/620G01003	
Otros comentarios	

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora	
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09	
Observacións		Páxina	20/23	
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==			
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).			

CONSIDERACIOS PREVIAS DE ESPECIAL RELEVANCIA SOBRE OS CONTIDOS

*** O temario vaise desenvolver a través de diferentes tipos de clases e de recursos: clases maxistras, debates, prácticas de aula, lectura de artigos e libros, etc., polo tanto, todos os contidos, ideas, preguntas, etc. que se abordan na aula se consideran materia de examen.

*** Os esquemas que se utilizarán na aula para explicar os diferentes contidos do temario non se poden entender como ?os apuntes oficiais? a través dos cales estudar o examen. Os esquemas son un guión para ordear as ideas, unha síntesis do contido de cada bloque temático.

*** Como recurso, os esquemas axudan a que o alumno centre a súa atención e, dado que están dispoñibles en moodle, evitan que este teña que tomar apuntes de todo o explicado, facilitando que poda centrarse en comprender as explicacións e realizar as anotacións aclaratorias ao contido que nelas se reflexa.

*** Pero nos esquemas non se inclúen as explicacións de todos os conceptos, matices, exemplos que se realizan en clase, as comparacións entre conceptos, os comentarios sobre as referencias bibliográficas, etc. Estas cuestións debe incorporalas o alumno e tomar nota delas para elaborar os seus propios apuntes, do contrario terá unha información incompleta da materia de examen.

*** Resulta fundamental para a comprensión do contido da asignatura que o alumno asista as clases con regularidade e manexe e organice os materiais. Ao longo do cuatrimestre se traballará na aula para construír un ?pensamento sociolóxico sobre o deporte?, unha ?visión cultural do deporte?, e os alumnos que non asisten a clase non adicaron o tempo necesario para entrenarse nese proceso. Esta carencia percíbese de maneira especial nos resultados do examen.

*** Por outra parte, si os alumnos que non asisten a clase estudian polos apuntes doutros compañeiros, non están estudiando o contido que se ten impartido na aula, estudian o que outros compañeiros ?entenderon que se ten explicado?. Hai erros semellantes que se detectan nos exámenes, nalgúns casos máis de 15 alumnos teñen o mesmo erro.

*** O temario explicárase recurrido a exemplos dos diferentes deportes e protagonistas deportivos, sen embargo se tratará como tema transversal a violencia no deporte e o xénero.

*** Recomendase a seguinte estratexia para favorecer a comprensión da materia: Que o alumno traslade o explicado na aula ao seu deporte, de maneira que entenda a relación e presenza de cada concepto dunha forma práctica, aplicada á súa vida cotiá deportiva. Si este proceso o desenrola dende o principio de curso vai comprender mellor os contidos e estará mellor preparado para o tipo de reflexións que se plantearán no examen.

RECOMENDACIÓNS PARA OS ALUMNOS QUE XA CURSARON A ASIGNATURA.

*** Percebese que algúns alumnos que xa cursaron a asignatura en anos anteriores confíanse e se relaxan nas súas esixencias. Os conceptos xa lles resultan familiares e non os traballan o suficiente. O resultado é que non acadan o nivel de precisión esixido.

SOBRE A ASISTENCIA A CLASE E O TRABALLO NA AULA

*** Resulta sorprendente ter que falar destes temas, pero a experiencia de anos atrás nos leva a recordarlle ós alumnos que asistir a clase implica unha actitude de traballo, de toma de apuntes, de seguimento da materia, etc. Polo tanto é imprescindible estar en silencio durante as intervencións da profesora ou de outros alumnos que fan preguntas: os debates en paralelo non teñen cabida, si algun alumno ten ideas que expor debe facelo para todos.

*** Tamen se recorda que para opinar é preciso ter coñecementos e información, e ademais é bo ser prudente e reflexivo. Os debates da aula non deben semellarse a algúns "debates televisivos" que carecen de datos, orden e respecto e nunca chegan a conclusións. Cada sesión de clase ten

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	21/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

(*) La Guía Docente es el documento donde se visualiza la propuesta académica de la UDC. Este documento es público y no se puede modificar, salvo cosas excepcionales bajo la revisión del órgano competente de acuerdo a la normativa vigente que establece el proceso de elaboración de guías

Código Seguro De Verificación	196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - Miguel Ángel González Valeiro	Asinado	24/10/2023 13:17:09
Observacións		Páxina	23/23
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/196wYIt5fWUNiTWHI133QQ==		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

